

Parlamentul
Republicii Moldova

FG nr. 12

07 aprilie 2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Anexă: Proiectul de lege -3 file

Nota informativă – 3 file

Deputat în Parlament

Vlad Patrinoia
Fiodor Gagarin
Ivan Koksak
Cyrogorovici

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 127		
"07"	04	2022
Ora _____		

LEGE
pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova
nr. 152/2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324 art. 634, cu modificările ulterioare), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 18:

- la alineatul (5), propoziția: „În UTA Găgăuzia aceste organe sînt create de Adunarea Populară și se subordonează acesteia.” se substituie cu propoziția: „În UTA Găgăuzia, organul de ramură din domeniul educației este creat de Adunarea Populară și se subordonează Comitetului Executiv din Găgăuzia.”;
- la alineatul (6), sintagma: „de Adunarea Populară” se substituie cu sintagma: „de Comitetul Executiv”.
- la alineatul (7), litera b), se adaugă o nouă propoziție cu următorul cuprins:

"- la nivel local - în UTA Găgăuzia de către organelor locale de specialitate în domeniul educației;"

2. Articolul 21:

- la alineatul (1), sintagma: „și ale UTA Găgăuzia” se substituie cu sintagma: „Comitetul Executiv al Găgăuziei”;
- la alineatul (3), va avea următorul cuprins:

(3) Instituțiile publice de învățămînt special și de învățămînt profesional tehnic sînt înființate, reorganizate și lichidate prin hotărîre a Guvernului la inițiativa fondatorilor, iar pe teritoriul UTA Găgăuzia după coordonare cu Comitetul executiv.

- la alineatul (7), după sintagma: „La inițiativa autorităților administrației publice locale” se completează cu sintagma: „a Comitetului Executiv al Găgăuziei”.

3. Articolul 48:

- la alineatul (3), sintagma: „prin hotărîrea Adunării Populare a Găgăuziei” se substituie cu sintagma: "prin hotărîrea Comitetul Executiv";
- la alineatul (4), sintagma: „prin hotărîrea Adunării Populare a Găgăuziei” se elimină;
- articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

(5) Conducătorul organului local de specialitate în domeniul învățământului al UTA Găgăuzia, este numit și demis prin hotărârea Adunării Populare, la propunerea Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei, deține calitatea de membru al Comitetului Executiv, pe durata activității Comitetului Executiv al Găgăuziei. Demisia din componența Comitetului Executiv al Găgăuziei atrage demisia șefului organului de ramură în domeniul educației al UTA Găgăuzia.

4. Articolul 134:

- la alineatul (6), după sintagma: „și centrele raionale”, se completează cu textul: „în unitățile administrativ-teritoriale care fac parte din UTA Găgăuzia”, în continuare după text.

5. Articolul 139

- la litera f) după sintagma: „și instituțiile publice”, se completează cu textul: „precum și Comitetul Executiv al Găgăuziei”, în continuare după text.

6. Se exclude din titlul și textul articolului 141, sintagma: „și ale UTA Găgăuzia”.

7. Codul se completează cu articolul 141¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 141¹. Competențele autorităților administrației publice ale UTA Găgăuzia.

(1) Adunarea Populară a Găgăuziei, în limitele competenței sale stabilite de Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri) nr. 344/1994 adoptă legi locale în domeniul educației și științei, precum și inițiază o audiere și control asupra punerii în aplicare de către autoritățile și persoanele competente a legislației în domeniile învățământului;

(2) Comitetul executiv al Găgăuziei, în limitele competenței sale stabilite de Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri) nr. 344/1994 exercită competențele prevăzute la articolul 141 din prezentul cod, precum și:

a) a asigură punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul educației, precum și a actelor normative ale Adunării Populare;

b) adoptă acte normative pentru punerea în aplicare a prevederilor Codului educației din Republica Moldova și Hotărârilor Guvernului;

c) inițiază Guvernului o hotărâre privind înființarea, reorganizarea sau lichidarea pe teritoriul UTA Găgăuzia a instituțiilor publice de învățământ special, profesional tehnic, superior și de formare continuă;

d) organizează elaborarea proiectelor de acte legislative în domeniul educației și înaintează Adunării Populare din Găgăuzia spre examinare și adoptare;

- e) aprobă structura și efectivul-limită al organului local de specialitate în domeniul învățământului, Culturii și Cercetării, precum și regulamentul de organizare și funcționare al acestuia;
- f) controlează activitățile organului local de specialitate în domeniul învățământului și instituțiile de învățământ incluse în structura sa;
- g) aprobă planul regional - dispune formarea specialiștilor cu finanțare de natură stimulativă din bugetul regional pe profesii, specialități și direcții generale în instituțiile de învățământ profesional și superior.”

Art. II. – (1) – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va adopta modificările necesare la legislația în vigoare, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

Acest proiect de lege prevede modificări la Codul Educației al Republicii Moldova, care țin cont de competențele UTA Găgăuzia în domeniul educației, reflectă separat competența Adunării Populare și a Comitetului Executiv al Găgăuziei, și mecanismul interacțiunii lor în acest domeniu.

În conformitate cu Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344/1994, organele administrației publice din UTA Găgăuzia sunt Adunarea Populară, Comitetul Executiv și Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei.

În baza articolului 12 din Legea de mai sus, competența Adunării Populare include adoptarea actelor normative, inclusiv a legilor locale în domeniul științei, culturii și educației.

Comitetul Executiv al Găgăuziei este un organ executiv, colegial permanent, care constă din autoritățile administrației publice ale Găgăuziei, inclusiv organul din domeniul educației. Atribuțiile Comitetului Executiv al Găgăuziei sunt stipulate în articolul 17 din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri) nr. 344/1994, elaborarea și realizarea programelor în domeniul învățământului, culturii, ocrotirii sănătății, culturii fizice și sportului.

Guvernatorul (Başkanul) este persoana oficială supremă a Găgăuziei, exercită conducerea Comitetului Executiv este investit prin lege, la propunerea căruia Adunarea Populară aprobă componența Comitetului Executiv.

De asemenea, potrivit art. 2 din Legea de mai sus Găgăuzia este administrată în temeiul Constituției Republicii Moldova, prezentei legi și altor legi ale Republicii Moldova (cu excepțiile prevăzute de prezenta lege), Regulamentului Găgăuziei și actelor normative ale Adunării Populare (Halc Topluşu) a Găgăuziei, care nu vin în contradicție cu Constituția și legislația Republicii Moldova.

Proiectul de lege prevede modificări la articolul 18 din Codul Educației, care precizează că organul local de specialitate în domeniul învățământului este creat de Adunarea Populară și se află în subordinea Comitetului Executiv al Găgăuziei.

De asemenea, modificările din acest articol prevăd împuternicirea organelor locale de specialitate în domeniul învățământului ale Găgăuziei pentru a conduce instituțiile de învățământ profesional tehnic și în învățământul superior situate pe teritoriul UTA Găgăuzia.

În prezent, pe teritoriul autonomiei există 5 (cinci) instituții de învățământ profesional tehnic și o universitate de stat. Aceste instituții de învățământ pregătesc zeci de specialiști în diverse domenii, inclusiv în domeniul educațional (de exemplu, educator, conducător muzical în învățământul preșcolar, un pedagog social etc.), care nu iau în considerație nevoile regiunii în anumite domenii și nu țin cont de necesitatea extinderii sferei de aplicare a limbii găgăuze.

În punctul (3) al articolului 21 prevede Instituțiile publice de învățământ special și de învățământ profesional tehnic sânt înființate, reorganizate și lichidate la inițiativa fondatorilor, cu aprobarea Guvernului, iar pe teritoriul UTA Găgăuzia după coordonare cu Comitetul executiv.

Modificările la articolul 48 din Codul Educației prevăd reflectarea competențelor existente, conform legislației în vigoare, ale Adunării Populare și ale Comitetului Executiv, precum și procedura de numire și revocare a conducătorului organului local de specialitate în domeniul învățământului (șefului direcției generale de învățământ a Găgăuziei).

În conformitate cu Legea privind statutul Găgăuziei, Adunarea Populară poate demite întreaga componență a Comitetului Executiv sau un singur șef al unei direcții generale, inclusiv șef al unui organ local de specialitate din domeniul educației.

În baza acestui principiu al relațiilor dintre Adunarea Populară și Comitetul Executiv al Găgăuziei, proiectul de lege prevede introducerea unei părți adiționale (5) la articolul 48 din Codul Educației cu următorul cuprins:

(5) Conducătorul organului local de specialitate în domeniul învățământului al UTA Găgăuzia, este numit și demis prin hotărârea Adunării Populare, la propunerea Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei, deține calitatea de membru al Comitetului Executiv, pe durata activității Comitetului Executiv al Găgăuziei. Demisia din componența Comitetului Executiv al Găgăuziei atrage demisia șefului organului de ramură în domeniul educației al UTA Găgăuzia.

Modificările propuse la articolul 134 din Codul Educației elimină o lacună în legislația în vigoare în partea ce privește garanțiile legale pentru compensarea lunară pentru costul închirierii locuințelor, energie electrică și compensarea anuală pentru energia termică pentru personalul didactic angajat în instituțiile publice de învățământ ale mun. Comrat, mun. Ceadir-Lunga, Vulcanesti in primii trei ani de activitate, prevăzuți de legislația in vigoare a Republicii Moldova.

În prezent, tineri specialiști de la UTA Găgăuzia, angajați în mun. Comrat (43 persoane), mun. Ceadîr-Lunga (12 persoane), Vulcănești (3 persoane), în total 58 de tineri profesioniști din Găgăuzia sunt lipsiți de aceste garanții legale pentru compensarea lunară, întrucât Legea nr.764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nu ia în considerare structura administrativ-teritorială a UTA Gagauzia.

În acest sens, tinerii specialiști nu primesc mijloace financiare de cca 6,4 mii lei anual.

Completările prevăzute la articolul 141¹ reflectă competențele Adunării Populare și ale Comitetului Executiv al Găgăuziei, care reies din prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344/1994.

Modificările propuse prin acest proiect la Codul Educației Republicii Moldova Nr.152/2014 vizează armonizarea legislației naționale și creșterea funcționalității sistemului de management al procesului de învățământ la nivelul UTA Găgăuzia.

Adoptarea acestui proiect de lege nu necesită o majorare a fondurilor bugetare și implică necesitatea modificărilor corespunzătoare la HG nr. 404 din 16.06.2015.

Deputat

Fiodor GAGAUZ

